

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง
เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2*

DEVELOPMENT OF A SCHOOL ADMINISTRATION MODEL BASED ON THE FIVE -
POWER STRATEGIC MANAGEMENT APPROACH TO ENHANCE THE EFFECTIVENESS
OF ENVIRONMENTAL EDUCATION SCHOOL OPERATIONS AT MATTHAYOM
WATNONGCHOK SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE BANGKOK2

ประจวบ อินทแย้ม

Prachuap Inthayaem

โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Mattayom Watnongchok S.D.school, Bangkok, Thailand

Corresponding author E - mail: vice.prachuap@gmail.com

Tel: 090-655-4519

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น 2) พัฒนารูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินรูปแบบ ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา 4 ระยะ ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจาก แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร และความต้องการจำเป็นกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 13 คน ได้แก่ คณะผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม ใช้แบบบันทึกการ สนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เนื้อหา 2) พัฒนารูปแบบกับผู้เชี่ยวชาญ 13 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม ใช้แบบบันทึก การสนทนากลุ่ม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์เนื้อหา 3) ทดลองใช้รูปแบบและประเมินคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการงานโรงเรียนสีเขียว 6 คน ใช้แบบประเมินคุณภาพการดำเนินงาน วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 4) เป็นการประเมินรูปแบบกับกลุ่มตัวอย่าง 46 คน ได้แก่ คณะผู้บริหาร 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน 9 คน คณะกรรมการงานโรงเรียนสีเขียว 18 คน หัวหน้ากลุ่มสาระฯ 9 คน และตัวแทนผู้ปกครองเครือข่าย 6 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษาขาดการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบในหลายด้าน ควรพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม 2) รูปแบบมี 5 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ การประเมินผลของรูปแบบ เงื่อนไขความสำเร็จและการนำรูปแบบไปใช้ มีความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = .10) 3) เมื่อทดลองใช้ พบว่า สถานศึกษามีค่าเฉลี่ย มีการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา 98.17 คะแนน (ระดับดีเยี่ยม) และ 4) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = .45)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารสถานศึกษา, แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์, โมเดล 5 พลัง, โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) study basic information and needs; 2) develop a model; 3) implement the model; and 4) evaluate the model. The study employed a four - phase research and development (R&D) process. Phase 1 involved studying basic information from relevant sources using a document analysis form and assessing the needs of 13 informants, comprising four school administrators and nine members of the Basic Education School Committee, through focus group discussions, using a focus group discussion record form and content analysis. Phase 2 involved developing the model with 13 experts through focus group discussions, using a focus group discussion record form and an appropriateness and feasibility assessment form; data were analyzed using the mean, standard deviation, and content analysis. Phase 3 involved implementing the model and evaluating its implementation quality with six members of the Green School Committee using an implementation quality assessment form; data were analyzed using the mean and standard deviation. Phase 4 involved evaluating the model with 46 participants, comprising four school administrators, nine members of the Basic Education School Committee, 18 members of the Green School Committee, nine heads of learning areas, and six parent representatives from the parent network. The results revealed that: 1) the school lacked systematic environmental implementation in several areas, indicating the need to develop concrete operational guidelines; 2) the model comprised five components: principles, objectives, processes, evaluation, and conditions for success and model implementation, with overall appropriateness and feasibility at the highest level ($\bar{X} = 4.91$, $SD = 0.10$); 3) following implementation, the school achieved a mean score of 98.17 for environmental education school operations, which was at the excellent level; and 4) the overall accuracy and usefulness of the model were at the highest level ($\bar{X} = 4.83$, $SD = 0.45$).

Keywords: School Administration Model, Strategic Management, Five-Power Model, Environmental Education School

บทนำ

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นความท้าทายสำคัญของโลก อันเกิดจากการใช้ทรัพยากรอย่างไม่สมดุล การขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง รวมถึงการขาดความรู้และจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม องค์การสหประชาชาติจึงผลักดันการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาผ่านการประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมมนุษย์และแผนปฏิบัติการ Agenda 21 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเทศไทยได้กำหนดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดแนวทาง Whole - school Approach ซึ่งมุ่งบูรณาการการบริหาร การจัดการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากร การมีส่วนร่วมของเครือข่าย และผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้มีการขับเคลื่อนแนวปฏิบัติและนโยบายโดย

กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ว่า “การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยมีทิศ ติดตามและรายงานผลนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติในรูปแบบวิจัยเป็นฐาน จากรายงานผลการดำเนินงาน พบว่า สถานศึกษาในสังกัดหลายแห่งยังประสบปัญหาในการกำหนดและนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของนโยบาย ความไม่ชัดเจนของกลยุทธ์ในการปฏิบัติและผู้รับผิดชอบ รวมถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ส่งผลให้การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาชาติความต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2566)

โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกมีการขับเคลื่อนโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามแนวทาง Whole - School Approach และประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ร่วมกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน แต่ยังพบปัญหาด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักเรียน ความต่อเนื่องและความชัดเจนของนโยบายและผู้รับผิดชอบ รวมถึงการขับเคลื่อนกิจกรรมที่ยังไม่เป็นระบบ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานและการพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพงศ์ อิ่มใจและคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์หรือพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา (ญัฐพงศ์ อิ่มใจและคณะ, 2567)

จากสภาพปัญหาและความจำเป็นดังกล่าว สถานศึกษายังขาดรูปแบบการบริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาให้เกิดต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมุ่งพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน ตลอดจนเป็นต้นแบบที่สามารถประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่น เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ (โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก, 2566)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ดำเนินการ 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร ตำรา วารสารวิจัย บทความ รายงานงานวิจัยที่สามารถสืบค้นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การวิจัยและพัฒนา การสนทนากลุ่ม การประเมินความต้องการจำเป็น แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา รายงานวิธีการและผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร มีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ

1.2.2 ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

1.2.3 สร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

1.2.4 นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ

1.2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือไปบันทึกผลการศึกษาเอกสารและแนวคิดจากแหล่งข้อมูล

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสารโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง

2.1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จำนวน 13 คน ได้แก่ คณะผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2.2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มและประเด็นการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด มีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

2.2.2 สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มและประเด็นการสนทนากลุ่ม

2.2.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยนำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการวิจัย จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ทั้งฉบับมีค่าความสอดคล้องคือ 1.00

2.2.4 นำแบบสนทนากลุ่มไปใช้จริง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 13 คน ประชุมกันและประเมินความความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบฉบับบันทึกการสนทนากลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติคือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน 2) ศึกษานิเทศก์และมีปฏิบัติหน้าที่ในเขต ติดตามด้านการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 4 คน 3) อาจารย์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน และ 4) ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่มและประเด็นการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาและรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

2.1.2 สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มและประเด็นการสนทนากลุ่ม

2.1.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยนำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการวิจัย จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ทั้งฉบับมีค่าความสอดคล้องคือ 1.00

2.1.4 นำแบบสนทนากลุ่มไปใช้จริง

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 (ระดับ 5 หมายถึงเหมาะสม/เป็นไปได้มากที่สุด และระดับ 1 หมายถึง เหมาะสม/เป็นไปได้น้อยที่สุด) มีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการสร้างแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ พร้อมสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

2.2.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยนำแบบประเมินไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการวิจัย จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ทั้งฉบับมีค่าความสอดคล้องคือ 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางการพัฒนารูปแบบ

3.1.2 ยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

3.2 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาข้อ โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน เพื่อทำการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลด้วยรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. ประชากร ได้แก่ คณะผู้บริหาร จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน คณะครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จำนวน 133 คน และตัวแทนผู้ปกครองเครือข่ายระดับชั้น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 152 คน ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการงานโรงเรียนสีเขียวทั้ง 6 ระดับชั้น จำนวน 6 คนรวมทั้งสิ้น 6 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และผ่านการอบรมแนวทางการประเมินและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินผลงานการสร้างรูปรีคเพื่อให้คะแนนสำหรับการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา มีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาของสถานศึกษา และการสร้างสร้างรูปรีคเพื่อให้คะแนน

2.2 นำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาเอกสาร มากำหนดเป็นประเด็นในการสร้างแบบประเมิน

2.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน โดยนำแบบประเมินไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการวิจัย จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบประเมินทั้งฉบับมีค่าความสอดคล้องคือ 1.00

2.4 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับคณะครู กับคณะครู ผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลที่ได้มาคำนวณเพื่อหาค่าความเชื่อถือได้ ซึ่งมีค่าเท่ากับ .96 และนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในปีการศึกษา 2567

3.1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนประสิทธิผล การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางการพัฒนารูปแบบ

3.1.2 เมื่อทดลองเสร็จ ผู้วิจัยดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่าง 6 คน ประเมินคุณภาพการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้ง 5 ด้าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการดำเนินงาน

3.1.3 นำผลการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. ประชากร ได้แก่ คณะผู้บริหาร จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน คณะครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จำนวน 133 คน และตัวแทนผู้ปกครองเครือข่ายระดับชั้น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 152 คน ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จำนวน 46 คน ได้แก่ คณะผู้บริหาร จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน คณะกรรมการงานโรงเรียนสีเขียวทั้ง 6 ระดับชั้น จำนวน 18 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน และตัวแทนผู้ปกครองเครือข่ายระดับชั้น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.1 แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 (ระดับ 5 หมายถึง ถูกต้อง/เป็นประโยชน์มากที่สุด และระดับ 1 หมายถึง ถูกต้อง/เป็นประโยชน์น้อยที่สุด) มีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำ แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

2.1.2 นำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาเอกสาร มากำหนดเป็นประเด็นในการสร้างแบบประเมิน

2.1.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน โดยนำแบบประเมินไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการวิจัย จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบประเมินทั้งฉบับมีค่าความสอดคล้องคือ 1.00

2.1.4 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับคณะครู กับคณะครู ผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลที่ได้มาคำนวณเพื่อหาค่าความเชื่อถือได้ ซึ่งมีค่าเท่ากับ .96 และนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพื่อศึกษาความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง มีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำ แบบสัมภาษณ์

2.2.2 นำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาเอกสาร มากำหนดเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบประเมินไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และด้านการวิจัย จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบประเมินทั้งฉบับมีค่าความสอดคล้องคือ 1.00

2.1.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจากนั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น เพื่อศึกษาความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินงานดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์ความคิดเห็น เพื่อศึกษาความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกมีการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกองค์ประกอบ แต่ยังมีประเด็นที่ขาดการดำเนินงานและควรมีการพัฒนาเพื่อให้การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์โมเดล 5 พลัง ซึ่งประกอบด้วย 5 กระบวนการ ได้แก่ 1) รู้รอบ-รอบรู้ 2) ชี้ชัด-จัดทิศ 3) คิดแผน-แสนกล 4) ลงมือ-ถือนั่น 5) ติดตาม-งอกงาม เพื่อการขับเคลื่อนประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในว่าสถานศึกษาควรมีการขับเคลื่อนขับเคลื่อนประสิทธิผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยมีการปรับหรือพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้มีความชัดเจนต่อเนื่อง เป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติการดำเนินงาน มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นรูปธรรมตั้งแต่ต้นนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของสถานศึกษา

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ 4) การประเมินผลของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จและการนำรูปแบบไปใช้

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง

องค์ประกอบของรูปแบบ	ระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. หลักการของรูปแบบ	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.77	0.44	มากที่สุด
3. กระบวนการของรูปแบบ			
3.1 รู้รอบ-รอบรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 ชี้ชัด-จัดทิศ	4.92	0.28	มากที่สุด
3.3 คิดแผน-แผนกล	4.77	0.44	มากที่สุด
3.4 ลงมือ-ถือนั่น	4.92	0.28	มากที่สุด
3.5 ติดตาม-งอกงาม	5.00	0.00	มากที่สุด
4. การประเมินผลของรูปแบบ			
4.1 ประเมินความถูกต้องของรูปแบบ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 ประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ	4.92	0.28	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จและการนำรูปแบบไปใช้			
5.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.92	0.27	มากที่สุด
5.2 ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในสถานศึกษา	4.92	0.27	มากที่สุด
5.3 ความพร้อมด้านทรัพยากร งบประมาณ และโครงสร้างการบริหาร	4.77	0.44	มากที่สุด
5.4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเครือข่ายภายนอก	4.85	0.36	มากที่สุด
5.5 ระบบการติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.92	0.27	มากที่สุด
รวม	4.91	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = .10) โดยองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00) ด้านกระบวนการของรูปแบบรู้รอบ-รอบรู้ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00) และด้านกระบวนการของรูปแบบติดตาม-งอกงาม ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00) ตามลำดับ

3. ผลทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลังเพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ผู้วิจัยนำรูปแบบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาไปทดลองใช้ เมื่อทดลองใช้รูปแบบเสร็จ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย เกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก (n = 6)

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	คะแนนตามผู้ประเมิน						ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	
1. ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษา	20	19	20	18	19	20	19.33
2. ด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา	20	20	20	20	20	20	20
3. ด้านการจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	20	20	19	20	19	20	19.67
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา	20	20	20	20	20	20	20
5. ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	20	19	20	18	18	20	19.17
รวมทุกด้าน	100	98	99	96	96	100	98.17

จากตารางที่ 2 พบว่า โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกมีผลคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาทุกด้านอยู่ที่ 98.17 คะแนน เมื่อคิดเป็นระดับคุณภาพอยู่ในระดับ “ดีเยี่ยม (80 - 100 คะแนน)” ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกให้มีคุณภาพอยู่ในระดับ “ดีเยี่ยม”

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

4.1 ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์โมเดล 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา (n = 46)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความถูกต้อง	4.85	0.44	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นประโยชน์	4.81	0.55	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.83	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา มีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = .50)

4.2 ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่ารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง มีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ในระดับสูง โดยด้านความถูกต้องพบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก มีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ สามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา และมีระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน ส่วนด้านความเป็นประโยชน์พบว่า รูปแบบช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความชัดเจนและยั่งยืน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความตระหนัก

และพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ยกย่องมาตรฐานการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายผลดังประเด็นต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรมีการขับเคลื่อนขับเคลื่อนประสิทธิผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมแต่ยังมีประเด็นที่ขาดการดำเนินงานและควรมีการพัฒนาเพื่อให้การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เห็นถึงปัญหาในด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของสถานศึกษาทั้งในด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา และด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จึงมีความต้องการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า สถานศึกษาในสังกัดมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล และคณะ, 2567) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริฉัตร หอมศิลป์และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครและโรงเรียนในสังกัดมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ปาริฉัตร หอมศิลป์ และคณะ, 2567)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า รังรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) รื้อรอบ-รอบรู้ 3.2) ชี้ชัด-จัดทิศ 3.3) คิดแผน-แสนกล 3.4) ลงมือ-ถือนั่น และ 3.5) ติดตาม-งอกงาม 4) การประเมินผลของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จและการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = .10) ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบอย่างเป็นขั้นตอนเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารคู่มือและผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาของสถานศึกษา สอบถามความต้องการจำเป็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยองค์ประกอบของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งองค์ประกอบ รื้อรอบ-รอบรู้ สอดคล้องกับขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค นำมาใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงกลยุทธ์ นำไปสู่การขับเคลื่อนในองค์ประกอบ ชี้ชัด-จัดทิศ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ผ่านการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ร่วมกัน จากนั้นเชื่อมโยงสู่องค์ประกอบ คิดแผน-แสนกล ที่สอดคล้องกับขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อรองรับบริบทสถานศึกษา นำมาสู่การปฏิบัติในองค์ประกอบ ลงมือ-ถือนั่น สอดคล้องกับขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติผ่านโครงการ การจัดสรรทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และ

ปิดท้ายด้วยองค์ประกอบ ติดตาม-งอกงาม ที่สอดคล้องกับขั้นตอนการติดตามและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่เป้าหมาย จึงส่งผลให้ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบที่ชัดเจนและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวรรณ กิ่งแก้วและคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาในทศวรรษหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาในทศวรรษหน้าที่นำเสนอประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางองค์กร การกำหนดกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติการ ควบคุมและประเมินกลยุทธ์และการปรับปรุงกลยุทธ์ผลการตรวจสอบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ร้อยละ 100 (สุวรรณ กิ่งแก้ว และคณะ, 2568) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีณย์ เปรมสุขและคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทิศทางของรูปแบบ 2) ระบบและกลไกของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ 4) ผลลัพธ์ของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้ซึ่งมีผลการตรวจสอบความถูกต้อง ครบคลุมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ศรีณย์ เปรมสุข และคณะ, 2567)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกมีผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้มีคุณภาพออก โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาทุกด้านอยู่ที่ 98.17 คะแนน เมื่อคิดเป็นระดับคุณภาพอยู่ในระดับ "ดีเยี่ยม (80 - 100 คะแนน)" ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษามีการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมมิติการดำเนินงานของรูปแบบ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย อีกทั้งยังมีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อการขับเคลื่อนประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนมัธยม วัดหนองจอกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูลและคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมความสำเร็จของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมความสำเร็จของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากการสนทนากลุ่ม คือ 1) พัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ 2) สร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อม นำไปสู่นวัตกรรมสีเขียว 3) ส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ 4) กำหนดวิสัยทัศน์ สร้างการมีส่วนร่วม และส่งเสริมคุณธรรม 5) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิทัศน์ และ 6) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล และคณะ, 2565) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา สมบูรณ์และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย NATUR - EMODEL เพื่อพัฒนาจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ พบว่า ครูและนักเรียนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมรวมทั้งมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทที่จะอนุรักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเกิดประโยชน์ต่อชุมชน พร้อมทั้งลงมือจัดการกับปัญหาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (กัญญา สมบูรณ์ และคณะ, 2567)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง มีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = .50) ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน อย่างเป็นขั้นตอน

และมีระบบ พร้อมทั้งมีการขับเคลื่อนและนำรูปแบบไปใช้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง มีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปัญญากร เวชศาสตร์และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (ปัญญากร เวชศาสตร์ และคณะ, 2565) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรัณย์ เปรมสุขและคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีมาตรฐานด้านความถูกต้องและด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน (ศรัณย์ เปรมสุข และคณะ, 2567)

องค์ความรู้ใหม่

ผลการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ 4) การประเมินผลของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จและการนำรูปแบบไปใช้ โดยกระบวนการ 5 พลัง ช่วยขับเคลื่อนประสิทธิผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังนี้

1) รู้รอบ-รอบรู้ เป็นจุดเริ่มต้นในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับเข้าใจปัญหาที่แท้จริง และนำไปวางแผนขับเคลื่อนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท

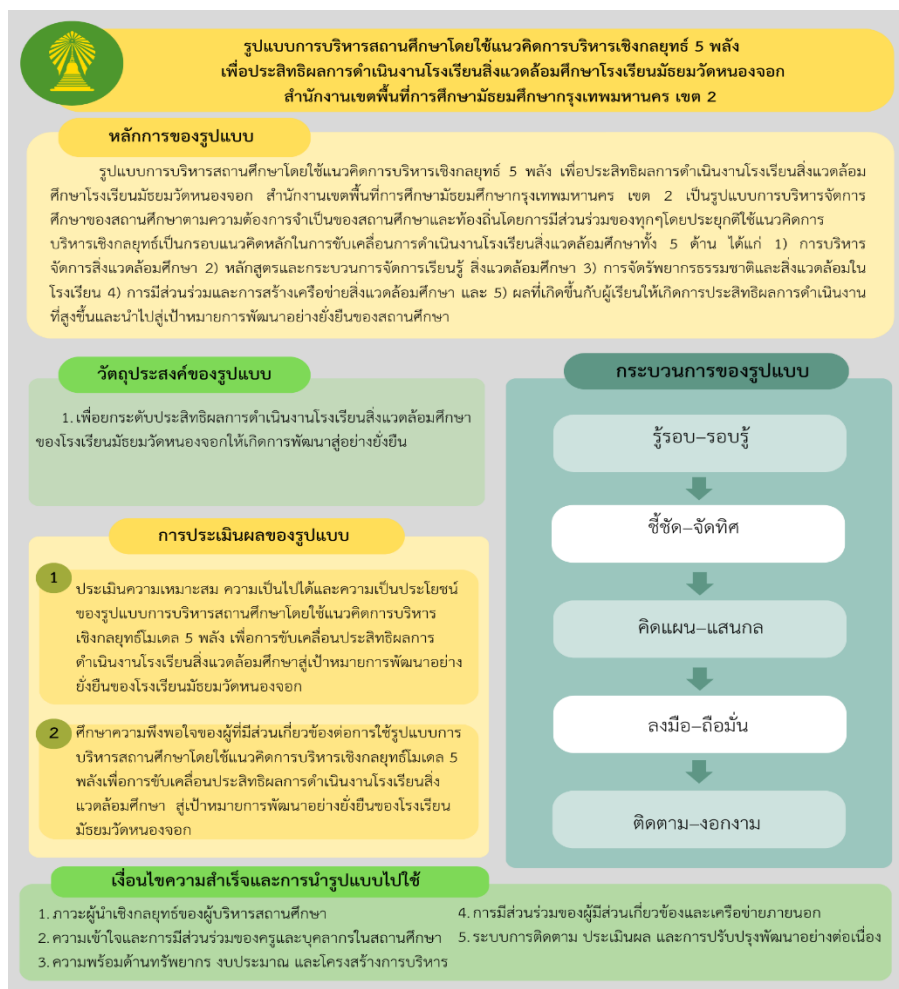
2) ชี้ชัด-จัดทิศ เป็นการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกันผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อสร้างเข็มทิศการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาที่ชัดเจน และแก้ปัญหาคความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย

3) คิดแผน-แสนกล เป็นการแปลงทิศทางสู่แผนปฏิบัติการที่ครอบคลุม 5 มิติของการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ช่วยให้การบริหารจัดการมีความเป็นระบบ รอบด้าน และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

4) ลงมือ-ถือนั่น เป็นการขับเคลื่อนแผนงานสู่การปฏิบัติจริงในการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษา ผ่านการกำหนดผู้รับผิดชอบ การจัดสรรงบประมาณ และการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม

5) ติดตาม-งอกงาม เป็นกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อนำข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เป็นกรอบแนวคิดหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ควบคู่กับการบูรณาการแนวคิดสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไปในทุกมิติของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบาย การจัดการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากร หรือการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่เพียงกิจกรรมเฉพาะช่วงเวลา แต่เป็นกระบวนการพัฒนาที่ฝังอยู่ในวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกมีความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง โดยผลการศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรมีการขับเคลื่อนประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากยังมีประเด็นที่ขาดการดำเนินงานและควรได้รับการพัฒนา จึงดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า รูปแบบมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) รู้รอบ-รอบรู้ 3.2) ชี้ชัด-จัดทิศ 3.3) คิดแผน-แสนกล 3.4) ลงมือ-ถือนั่น และ 3.5) ติดตาม-งอกงาม 4) การประเมินผลของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จและการนำรูปแบบไปใช้ และมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = .10) เมื่อนำรูปแบบไปทดลองใช้ พบว่าโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกมีผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาในทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 98.17 คะแนน อยู่ในระดับคุณภาพ “ดีเยี่ยม (80-100 คะแนน)” และผลการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง เพื่อประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

มีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = .50) ดังนั้นสถานศึกษาที่มีความต้องการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาสามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ควบคู่กับการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ นำรูปแบบดังกล่าวไปใช้เป็นสารสนเทศประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืนและเป็นระบบ สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 พลัง ในสถานศึกษาที่มีบริบทและความพร้อมใกล้เคียงกับโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก รวมทั้งการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนในระยะยาวภายหลังผ่านกระบวนการตามรูปแบบ เพื่อให้ได้สารสนเทศความคงทนของพฤติกรรมของนักเรียนและประสิทธิผลของรูปแบบในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา สมบูรณ์ และคณะ. (2567). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการด้วย NATUR - EMODEL เพื่อพัฒนาจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์. วารสารปัญญาภูวนา, 1(1), 29-45.
- ณัฐพงศ์ อิ่มใจและคณะ. (2567). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. Journal of Education and Innovation, 26(3), 246-260.
- ปัญญากร เวชชาสูตร และคณะ. (2565). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ, 9(1), 21-35.
- ปาริฉัตร หอมศิลป์ และคณะ. (2567). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการธรรมศาสตร์, 24(4), 48-67.
- พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล และคณะ. (2567). แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมความสำเร็จของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน, 20(1), 29-45.
- พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล และคณะ. (2565). สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม, 18(2), 79-95.
- โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2566. เรียกใช้เมื่อ 30 กันยายน 2566 จาก <https://drive.google.com/file/d/1i40ChEbia1uUHJnXN56ip27JcfGknzMg/preview>
- ศรัณย์ เปรมสุข และคณะ. (2567). การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. Journal of Education and Innovation, 26(1), 21-35.
- ศวรรธน์ กิ่งแก้ว และคณะ. (2568). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาในทศวรรษหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 18(1), 21-35.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2566. เรียกใช้เมื่อ 30 กันยายน 2566 จาก <https://www.sesao2.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). คู่มือเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อินเทอร์เน็ต-เทค พรีนติ้ง จำกัด.